

Vətənə fəda edilən ömürlər

Hər şey qanla keçir, gəndən gəlir, ailədən, düzgün tərbiyədən başlayır, halallıqdan əmələ gəlir - sevmək də, əqidə də, cəsarət də... Özünü fəda etmək bacarığı da... Ədalətli olmaq hissi də...

Bütün müqəddəs yolun yolçularının ilk məktəbləri, görüb-götürdükləri yer ataları, anaları, ailələri olub. Müqəddəs dərgaha gedən yolun başlanğıcı, şəhidliyə gedən yolun ünvanı kimi...

İkinci Qarabağ savaşında, Vətən müharibəsində 2904 igidimiz öz cavan ömürlərini canlarından çox sevdikləri bu Vətənə qurban verdilər. Minlərlə igidimiz müxtəlif dərəcədə xəsarət alaraq, yaralanaraq ölmə hazır olduqlarını əməlləri ilə sübut etdilər. Minlərlə gəncimiz tək Vətən yaşasın, Vətən sağ olsun deyib, qəhrəmancasına döyüşə qatıldı. "Ölərik, düşməyə arxa çevirmərik", - dedilər. Vətəni uca olan oğulların başı aşağı olmaz, söylədilər qəhrəmanlarımız.

İgidlərimiz ölümün üstünə kişi kimi getdilər. Qəhrəman olmaq üçün deyil, vətən üçün getdilər... Onları yaddaşlarda yaşatmaq, tanımaq, unudulmağa qoymamaq da bizlərin borcudur.

44 günlük Vətən müharibəsi qəhrəmanlarından qazi Elvin Faiq oğlu Bəxtiyarlı ilə Suraxanı rayonunun yeni yaşayış kompleksində tanış olmuşuq. O, bizə öz həyat hekayəsini danışır:

- Əslən Laçın rayonunun Qurdhacı kəndindənəm. 1993-cü ilin mayında Bakıda doğulmuşam. Nizami rayonunda şəhid Etibar Cəlilov adına 272 sayılı orta məktəbi bitirmişəm. Ağlım kəsəndən ermənilərin törətdikləri vəhşiliklər haqqında çox eşitmişəm, söhbətlər dinləmişəm. Ürəyimdə həmişə bir arzum olub: böyüyüb qisasımızı almaq! Qorxurdum ki, arzularıma çata bilməyəm. İncəsənət Universitetinin Aktyorluq fakültəsində təhsil alırdım. Düşünürdüm ki, yaxşı aktyor olaram, həyatda edə bilmədiklərimi kinolarda, tamaşalarda gerçəkləşdirərəm. Heç olmasa erməni yaratdığım qəhrəmanlıq obrazlarında yenərəm. Xoşbəxtəm ki, arzularım ürəyimdə qalmadı, ermənilərdən qisasımızı aldıq...

Kikboksinq üzrə üçqat Azərbaycan çempionu Elvin Bəxtiyarlı həm 2016-cı ildə Aprel döyüşləri zamanı, həm də 2020-ci ilin yayında könüllü olaraq Qarabağda döyüşmək üçün Səfərbərlik və Çağırış üzrə Dövlət Xidmətinə müraciət edərək cəbhəyə getmək niyyətində olduğunu bildirib. 2020-ci il sentyabrın 21-də hərbi təlimlərə cəlb olunub. Vətən müharibəsinin ilk günündən - 27 sentyabrda Füzuli rayonunun Alxanlı kəndində ermənilərlə döyüşə başlayıb. Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı Anar Mirzəyevin komandanlığı altında Elvin Bəxtiyarlı Şuşaya kimi şərəfli bir döyüş yolu keçib. Daşaltı kəndi uğrunda gedən döyüşlər zamanı ağır yaralanıb.

"İllər idi ki, ermənilərə layiq olduqları cavabın veriləcəyi günü gözləyirdim. Demək ki, qismətimdə onlarla üz-üzə, göz-göz döyüşmək varmış. 2020-ci il sentyabrın 27-də Füzuli rayonunun Alxanlı kəndində mövqə tutmuşduq. Gecə düşmən artilleriyası aramsız atəş açmağa başladı. Ermənilər illər idi ki, o yerlərdə "məskunlaşmış" keçilməz sədlər, dağılmaz istehkamlar yaratmışdılar. Amma bizdə də qətiyyət, Ali Baş Komandana inam və sevgi var idi. Onun hər kəlməsi bizi ruhlandırır, qələbəyə əminlik yaradırdı. Füzuli uğrunda gedən döyüşlərdə yaralansam da, dayanmadım. Qətiyyətlə döyüşmək niyyətimini bildirdim. Hər qarış torpaq alınanda, hər dəfə irəlilədikcə sevincimizin hədd-hüdudu olmurdu. Ölümün gözüne belə dik baxırdıq. Nəyin uğrunda döyüşdüyümüzü gözəl bilirdik. 17 dəfə müxtəlif dərəcədə qəlpə yarası almışam. Amma bu yaralar döyüşmək istəyimə

mane ola bilmədi. Mənə elə gəlirdi ki, döyüşü dayandırıb canımın hayına qalsam, cəbhə yoldaşlarıma xəyanət etmiş olaram...

Sonuncu dəfə Daşaltı kəndi uğrunda gedən döyüşlərdə ağır yaralandım. Yanıma Qrad mərmisi düşdü. Qəlpə 19 dişimi tökdü... Çox təəssüf ki, Şuşaya qədər gedə bilmədim.

Qayadan "uçan" qəhrəman

Mən qəhrəman deyiləm. Olsa-olsa bir vətənpərvər insan ola bilərəm. Qəhrəmanlar şəhidlərimizdir. İşgaldan torpaqlarımız uğrunda gözlərini qırpmadan canını qurban verənlərdir. Sizə bir əhvalat danışım. Şuşaya doğru keçilməz dağ yolları, qayalıqlarla irəliləyirdik. Erməni kəşfiyyatının izimizə düşüb biləcəyindən ehtiyat edirdik. Ona görə də maksimum dərəcədə təbiri olmağa çalışırdıq. Qayalıqlara kəndirlə dırmananda döyüş yoldaşlarımızdan biri sıldırım qayadan sürüşüb düşdü. Amma düşmən yerimizi bilməsən deyər səsinə çıxartmadı. Beləcə, şəhadətə qovuşdu. Biz ora elə bir yüksək hissələrlə getmişdik ki, qarşımızı kəsmək mümkün deyildi. Şəhid olanda da qürurla "Vətən sağ olsun" deyirdi, döyüş yoldaşlarımız.

"Əfsanəvi taborun" əfsanəvi qəhrəmanı

XTQ-nin "Əfsanəvi tabor"unun əfsanəvi qəhrəmanlarından biri "Azərbaycan Bayrağı" ordenli Əliyev Kərim Məhəmmədəli oğlu 31 avqust 1988-ci ildə Ucar rayonunun Alpout kəndində anadan olub. 2018-ci ildə Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin sıralarında müddətli həqiqi hərbi xidmətini başa vurduqdan sonra Kərim Azərbaycan Ordusu sıralarında Müddətdən Artıq Hərbi Xidmət Qulluqçusu kimi xidmətə qəbul olunaraq ön cəbhəyə gedir. O, 2019-cu ildə XTQ-nin kursunu müvəffəqiyyətlə başa vuraraq kəşfiyyatçı gizir kimi xidmətini davam etdirir. Kərimin atası Məhəmmədəli Əliyev də Birinci Qarabağ müharibəsi qazisidir. Qəhrəmanımızın atası deyir ki, iki övladı var: Kərim və Rüstəm. Müharibə başlayanda hər ikisi müddətdən artıq hərbi qulluqda idi. Sentyabrın 27-si günü müharibənin başlanma xəbərini eşidib əvvəl Kərimə zəng vurdu. Döyüşdə idi... Mənə dedi ki, "Qarabağ qəhrəmanı, qazi atam, özün müharibə görmüş kişisən. Müharibədir, hər nə ola bilər, haqqını halal eylə. Ya torpaqları azad edən qəhrəmanlardan olacağam, ya da torpaq, vətən uğrunda namusla döyüşüb şəhid olub, üçrəngli bayrağa bükülüb gələcəyəm..."

Rüstəm Məsimov döyüşçü yoldaşı Kərim Əliyevin keçdiyi qəhrəmanlıq yolundan danışır:

- Kərimlə birlikdə sonuncu döyüşümüz Xocavənd-Qubadlı istiqamətində oldu. Xo-

cavənddə "720" deyilən yüksəklik var idi. Bizə o yüksəkliyi götürmək əmrini verilmişdi. Ermənilər yüksək dağ zirvəsində mövqə tutmuşdular. Biz 17 oktyabrda həmin əraziyə yaxınlaşıb müshidəyə başladıq. Düşmən sayca çox idi. Biz XTQ-nin xüsusi kəşfiyyat böliyyəsinin mobil qrupu kimi döyüşürdük. Dağətəyi zonada mövqə tutmuşduq. Buradan bütün istiqamətə yollar gedirdi. Dağın ətəyində, çılpaq bir ərazidə müşahidə aparırdıq. Həmin gün ermənilər döyüş yoldaşımızdan ikisini snayperlə vuraraq ağır yaradılar. Arabir minaatanlardan da atəş açırdılar... Oktyabrın 19-da, axşam saat 6-da düşmən sayımızı, qüvvəmizi dəqiqləşdirib sayca xeyli az olduğumuzu biləndən sonra böyük bir qüvvə ilə hücumə keçdi. Göydən od ələndirdi. Beləcə, döyüşçülərimiz ermənilərin böyük bir canlı qüvvəsini məhv etdilər. Kərim qolundan və qıçından ciddi yara almışdı. Onun qıçını rezinlə bağlayıb səngərdə qalması, təxliyəni gözləməsi, əsas hücum qrupundan çıxarılması əmr olundu. Kərim səngərdə qalmaq istəmirdi, kəskin surətdə etiraz edirdi. Hətta deyirdi ki, əgər ona döyüşməyə imkan verməsələr, özünü öz silahıyla qətlə yetirəcək.

Niyə belə etdiyini soruşduqda "Sizi az qüvvə ilə buraxıb öz canımın hayına qala bilmərəm" - dedi. Kərimin inadına baxmayaraq, komandirimiz ona döyüşü dayandıрмаğı əmr etdi. Döyüş əməliyyatını davam etdirmək üçün əlavə qüvvə istəmişdik. Ermənilər də bunu hiss edib bizi tamamilə məhv etməyə çalışırdılar.

Fikirləri aldadıcı manevrlərlə bizi irəli buraxıb, daha böyük qüvvə ilə mühasirəyə salmaq idi. Düşmənin bu hiyləsini anlayıb geri hərəkət etməyə çalışırdıq. Məqsəd isə erməniləri aramızca düzənliyə, şumluq olan əraziyə çıxarmaq idi. Kərim yaralı vəziyyətdə düşməni öz üzünə çəkib, bizi mühasirədən çıxarmaq üçün başqa bir istiqamətdən düşmən mövqeyinə yaxınlaşıb təkbaşına "ikinci cəbhə" açmışdı. Bizim geri dönüb Kərimi xilas etmək imkanımız yox idi. Bu arada Kərimin yaxın dostu, silah qardaşı Elyar Vəliyev Kərimin yaralı, təkbaşına düşmənlə döyüşdüyünü hiss edib geri döndü. Kərimi çıxarmaq istədi. Amma düşmən qumbaraatanının mərmisi onun yanına düşdü, Elyar Kərimə çata bilmədən şəhid oldu. Kərimin döyüş sursatı da tükənmirdi. Ona görə də güllədən qənaətlə istifadə edib, aram-aram atəş açırdı. İstifadə edib, güllələrin qurtardığını hiss edən 10-dan artıq erməni silahlısını onu əsir götürmək niyyəti ilə yaxınlaşmışdı. Bu an Kərim son olaraq əlindəki qumbaranı partladaraq erməniləri öldürdü, özü də şəhid oldu... Bu döyüşdə Vətənin mərd oğulları - Elyar Vəliyev, Sübhən Cəbrayilov, Şəhriyar Quliyev, Tarzan Həşimov, Elton Qənbərli, Simair Qaflanov, Beyrək Fərzəliyev qəhrəmancasına şəhid oldular.

*Əlşən QƏNİYEV,
İlham BABAYEV (foto),
"Azərbaycan"*